

РОЗВИТОК СФЕРИ ПОСЛУГ НА МІКРО-, МЕЗО- ТА МАКРОРІВНЯХ

DOI : 10.33274/2079-4762-2021-50-2-69-77

JEL : L 83, R 10, H 54

УДК 338.487-043.86(477.6)(045)

Горіна Г. О.,
д-р екон. наук, професор

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: gorina@donnuet.edu.ua

Чернега О. Б.,
д-р екон. наук, професор

e-mail: chernega@donnuet.edu.ua

Богатирьова Г. А.,
канд. педагог. наук, доцент

e-mail: bohatyryova@donnuet.edu.ua

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ (НА ПРИКЛАДІ ДОНЕЦЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РЕГІОНУ)

Gorina G. O.,
Grand PhD of Economic Sciences,
Professor

Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Donetsk National University
of Economics and Trade, Kryvyi Rih, Ukraine
e-mail: gorina@donnuet.edu.ua

Chernega O. B.,
Grand PhD in Economic Sciences,
Professor

e-mail: chernega@donnuet.edu.ua

Bohatyryova G. A.,
PhD in Pedagogy,
Associate professor

e-mail: bohatyryova@donnuet.edu.ua

MODEL OF INFRASTRUCTURE SUPPORT FOR THE TOURISM INDUSTRY FORMATION(ON THE EXAMPLE OF THE DONETSK ECONOMIC REGION)

Мета. Метою статті є обґрунтування моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону на засадах аутентичності та просторової поляризації туристичного ринку.

Методи. З метою досягнення поставлених завдань та мети у роботі використовувалися наступні методи дослідження: системного аналізу та синтезу (для розробки моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону на засадах аутентичності та просторової поляризації туристичного ринку); програмно-цільовий підхід (при регламентації повноважень органів державної влади та місцевих органів, що здійснюють управління та регулювання в галузі туризму); процесний підхід (для архітектурного представлення поетапної схеми формування місцевої системи управління локальним розвитком туризму); графічні й табличні методи (для наочного зображення статистичного матеріалу).

Результати. Розроблено модель інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону на засадах аутентичності та просторової поляризації туристичного ринку. Модель передбачає використання специфічних механізмів аутентичного управління та врахування автентичності культурно-історичних ресурсів локальних ринків туристичних послуг, асиметричності інфраструктурного та соціально-економічного розвитку ринків, просторової поляризації розміщення природно-кліматичних та рекреаційних факторів розвитку місцевих туристичних ринків, що дозволяє формувати конкурентні переваги за рахунок використання специфічних туристичних детермінант локальних туристичних ринків. Запропонована модель базується на специфічних принципах, а саме: інтегративності, оптимального поєднання централізації та децентралізації управління, адаптивності, раціональності, єдності, гнучкості, комплексності, автентичності та полікультурності. Запропоновано спрощену схему формування місцевої системи управління локальним розвитком туризму, яка базується на трьох взаємопов'язаних етапах: аналітичному, програмному та реалізаційному.

© Г. О. Горіна, О. Б. Чернега, Г. А. Богатирьова, 2021

***Ключові слова:** інфраструктура, інфраструктурне забезпечення, туристична галузь, ринок туристичних послуг, Донецький економічний регіон, туризм, просторова поляризація.*

Постановка проблеми. В умовах глобалізації та інтеграції туристичної галузі України до світового туристичного простору надзвичайно актуальним стає питання ефективного та конкурентоспроможного управління розвитком локальних ринків з особливим акцентом на їх інфраструктурному забезпеченні як складової складної багаторівневої системи національного ринку туристичних послуг.

Просторова поляризація соціально-економічного розвитку локальних ринків туристичних послуг, аутентичні особливості їх культурно-історичного потенціалу, особливості духовно-релігійних цінностей мультинаціонального складу населення, розбіжності природно-кліматичних умов формування туристичних ринків породжують необхідність застосування диференційованих специфічних моделей та концепцій формування та управління їх розвитком, у тому числі моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі на рівні окремого регіону, області, дестинації тощо.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Різноманітні регіональні аспекти дослідження туристичної галузі широко висвітлені вітчизняними науковцями у публікаціях які носять практичний та теоретико-методологічний характер. Н. Бошота, В. Папп [1] досліджують основи комплексного управління інфраструктурою туризму в регіоні, визначають принципи стратегічного управління її розвитком, виокремлюють і структурують чинники і умови розвитку регіональної інфраструктури як цілісної системи. Проблеми інфраструктурного забезпечення регіональних ринків туристичних послуг, як ключової компоненти розвитку туристичної галузі на регіональному та державному рівнях досліджують у своїй праці Г. Горіна, О. Чернега, Г. Богатирьова, Н. Іванова, О. Романуха, О. Ніколайчук [2]. А. Голод, Ю. Феленчак обґрунтовують концептуальні засади аналізу розвитку готельного господарства в структурі регіональних туристичних систем, пропонують два основних підходи до економічного аналізу готельного господарства, а саме рекреаційний та туристичний [3]. Н. Кондратенко, Л. Оболенцева аналізують сучасний стан та встановлюють тенденції розвитку готельного бізнесу у регіонах України [4].

Г. Богатирьова, В. Барабанова розробляють структурно-функціональну модель соціально-маркетингової сегментації ринку туристичних послуг в Україні, яка передбачає процес формування нового типу споживача турпослуг із психологічними та поведінковими особливостями [5]. К. Кривега [6], В. Кошарний [7] приділяють увагу теоретичному підґрунтя дослідження туристичній інфраструктурі, а саме уточненню та конкретизації термінів, дослідження існуючих характеристик поняття «туристична інфраструктура». Г. Горіна надає характеристику інфраструктурної складової формування стратегії розвитку ринку туристичних послуг України і визначає напрями її оптимізації [8].

Разом з тим, у науковій літературі питання розробки регіональних моделей інфраструктурного забезпечення туристичної галузі розглядаються фрагментарно, що спонукає до подальших досліджень у цьому напрямку.

Мета статті. Метою статті є обґрунтування моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону на засадах аутентичності та просторової поляризації туристичного ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передумовою розробки моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону вбачаємо доцільним визначити специфічні особливості локальних ринків туристичних послуг, а саме: 1) асиметричність інфраструктурного та соціально-економічного розвитку ринків (транспортна інфраструктура, інфраструктура засобів розміщення, культурно-розважальна інфраструктура, інфраструктура засобів харчування, соціально-економічне становище); 2) автентичність культурно-історичних ресурсів локальних ринків туристичних послуг (духовно-релігійні цінності, культурно-туристичні ресурси, історично-туристичні ресурси); 3) просторову поляризацію розміщення природно-кліматичних та рекреаційних факторів розвитку місцевих туристичних ринків (природно-географічний потенціал, природно-кліматичний потенціал та рекреаційний потенціал).

Визначені особливості підкреслюють необхідність урахування автентичності культур-

но-історичних ресурсів та просторову поляризацію розміщення природно-кліматичних і рекреаційних факторів при обґрунтуванні моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону.

Урахування автентичності культурно-історичного розвитку локальних ринків туристичних послуг передбачає орієнтацію управління на духовно-релігійні цінності та культурно-історичні туристичні ресурси визначеного територіального простору. У зв'язку з цим, розробка локальних програм розвитку туризму повинна спиратися на наявні культурні, ціннісні, духовні, морально-релігійні орієнтири суспільства, унікальну, культурно-традиційну спадщину місцевої громади.

Дотримання автентичної складової в управлінні та формуванні локальних ринків туристичних послуг забезпечить збереження унікальних культурних етносів, з одного боку, та слугуватиме інструментом заохочення туристів, мотивованих бажанням пізнати культурні надбання, історичні нащадки та етнографічну цінність Донецького економічного регіону.

Урахування просторової поляризації розміщення природно-кліматичних та рекреаційних факторів в управлінні розвитком локальних туристичних ринків виявляється ключовим чинником формування туристичного бізнесу, заснованого на характерних видах туризму, а саме: рекреаційно-оздоровчого, промислового, водного (підводного), сільського, пригодницького, екологічного (зеленого) тощо.

Модель інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону на засадах автентичності та просторової поляризації туристичного ринку повинна спиратися та максимально враховувати:

- регіональну специфіку розвитку суб'єктів туристичного бізнесу та суміжних галузей;

- принципи раціонального використання та охорони туристично-рекреаційних ресурсів локальних ринків, збереження об'єктів національної культурної спадщини;

- передові європейські та світові досягнення та розробки щодо системного управління якістю туристичного обслуговування, надання туристичних послуг, створення комплексного туристичного продукту;

- механізми взаємодії та регламентацію повноважень центральних і місцевих органів

виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів туристичної діяльності, наукових установ та навчальних закладів;

- механізми забезпечення максимальної безпеки туристів, захист їх прав та інтересів під час подорожі;

- потреби локальних ринків у професійній підготовці фахівців сфери туризму, зокрема готельної, ресторанної, культурно-розважальної та інших видів діяльності;

- стратегічні перспективи розвитку суміжних до туризму галузей та видів економічної діяльності, які носять стратегічний характер для досліджуваної території;

- комплексні теоретико-методологічні, аналітичні, соціологічні дослідження локального туристичного бізнесу, ринку туристичних послуг, суб'єктів туристичної діяльності.

Організаційно-управлінська функція моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону виявляється у створенні єдиного управлінського простору, спроможного забезпечити цілісність управлінської системи ринку, ефективність взаємовідносин його компонентів, координацію та взаємозв'язок суб'єктів туристичної діяльності, досягнути найбільш оптимальних умов для раціональної організації, координації та управління розвитком ринку туристичних послуг.

Аналітико-діагностична функція моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону проявляється у зборі та аналізі інформації щодо наявності та якості туристично-рекреаційної інфраструктури регіону, ефективності управління ринком туристичних послуг, виявленні існуючих позитивних та негативних тенденцій, наявних загроз, оцінки дотримання визначених векторів формування ринку, встановленні причин відхилення від концептуальних та стратегічних програм його розвитку.

Прогностична функція моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону прогнозує розвиток ринку в майбутньому, виявляючи закономірні тенденції, ринкоформуючі фактори та специфічні властивості кожної стадії його формування; формує стратегічні цілі розвитку та визначає концептуальні орієнтири управлінської діяльності.

Інформаційно-ресурсна функція моделі інфраструктурного забезпечення туристич-

ної галузі Донецького економічного регіону передбачає мобілізацію та перерозподіл матеріальних, фінансових, інформаційних, інтелектуальних, кадрових ресурсів; надання нормативної, інформаційної, методичної, консультаційної, фінансово-кредитної підтримки.

Інноваційно-технологічна функція моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону передбачає узагальнення передового європейського та світового управлінського досвіду, сучасних технологій та механізмів створення комплексного туристичного продукту, стандартів обслуговування туристів, забезпечення розповсюдження надбаної прогресивної технологічної та організаційної практики з метою стимулювання, забезпечення підтримки діяльності суб'єктів локальних ринків туристичних послуг, його перманентного конкурентоспроможного розвитку.

Комунікаційна функція моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону виступає інтегруючою складовою, яка об'єднує роль управління та спілкування, забезпечує обмін інформацією та зворотній зв'язок, управління комунікативними процесами, що відбуваються між суб'єктами ринку туристичних послуг, дозволяє досягти взаємоузгодженості інтересів, співробітництва на паритетних засадах, вирівнювання розбіжностей у вихідній інформованості, підтримувати стійкі виробничо-ділові зв'язки.

Важливим дослідницьким завданням моделювання інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону є визначення континууму принципів, основними серед яких є принципи: інтегративності, оптимального поєднання централізації та децентралізації управління, адаптивності, раціональності, єдності, гнучкості, комплексності, автентичності та полікультурності.

Принцип інтегративності обґрунтовує доцільність об'єднання взаємодії всіх елементів системи інфраструктури туристичного ринку, що породжує у свою чергу нову якість просторово-економічного розвитку регіону, зростання синергетичного ефекту.

Принцип оптимального поєднання централізації та децентралізації управління передбачає чітку регламентацію повноважень

органів державної влади та місцевих органів, що здійснюють регулювання в галузі туризму з питань інфраструктурного забезпечення локальних ринків туристичних послуг.

Принцип адаптивності виявляється у здатності локального туристичного ринку пристосовуватися до змін внутрішніх і зовнішніх обставин, появі деструктивних факторів та від'ємних тенденцій національного ринку туристичних послуг без погіршення результативності та стабільності його функціонування.

Принцип раціональності передбачає збалансованість виробничих потужностей та обсягів виготовлення продуктів, надання туристичних послуг з відповідної якості.

Принцип єдності передбачає необхідність розгляду національного ринку туристичних послуг як цілісної системи, яка складається із різноякісних, разом з тим колегіальних елементів — локальних ринків туристичних послуг, що є взаємопов'язаними, взаємодіючими компонентами одного цілого. В автентичному управлінні розвитком ринку туристичних послуг принцип єдності доповнюється необхідністю урахування національних особливостей і взаємодоповнюваність їх етнічними традиціями регіонів.

Принцип гнучкості визначає можливість місцевого ринку туристичних послуг до саморегуляції, зміни пріоритетних напрямків розвитку, здатності його потенціалу повернутися в стан балансу після адаптації до негативних факторів зовнішнього середовища, виниклих непередбачуваних дестабілізуючих чинників та детермінант розвитку.

Принцип комплексності передбачає цілісне використання природно-ресурсного, рекреаційного потенціалу локального туристичного ринку, раціональне залучення трудових ресурсів, активізацію господарських зв'язків між суб'єктами туристичного бізнесу, створення наскрізної інфраструктури туристичного ринку, яка враховує виробничий та соціальний потенціал території.

Принцип автентичності передбачає урахування культурної, релігійної, етностної специфіки, яка робить значний вплив на духовний розвиток суспільства, світогляд людей, розвиток мистецтва на території окремого регіону або етнічної групи; побудову соціально-культурного конструкту, який враховує унікальність традицій, звичаїв, культурної спадщини, а також особливостей

ділового етикету ведення бізнесу та культури спілкування.

Принцип полікультурності передбачає формування толерантного ставлення до культурних особливостей та відмінностей; усвідомлення важливості міжкультурної взаємодії; популяризацію культурного простору окремих регіонів, ознайомлення з яким сприяє розширенню світогляду особистості, породжує повагу до кола культур і цивілізацій; спонукає до білінгвального розвитку нації,

усвідомлення окремих індивідів та суспільства в цілому, що вони є носіями і представниками не лише рідної, а і взаємопов'язаних культур.

Ефективність впровадження запропонованої моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону залежить від чіткої регламентації повноважень органів державної влади та місцевих органів, визначення оптимальних об'ємів централізації та децентралізації управління (табл. 1).

Таблиця 1

Регламентація повноважень органів державної влади та місцевих органів, що здійснюють управління та регулювання в галузі туризму (складено автором)

Складові компоненти контуру моделі	Повноваження органів державної влади	Повноваження місцевих органів
Асиметричність інфраструктурного та соціально-економічного розвитку локальних ринків туристичних послуг	1. Затвердження регіональні, місцеві програми розвитку туризму. 2. Визначення коштів обласних, районних, місцевих бюджетів для фінансового забезпечення регіональних програм розвитку туризму, контроль за їх фінансуванням. 3. Збір пропозицій стосовно включення заходів з регіональних програм розвитку туризму до відповідних загальнодержавних програм. 4. Забезпечення становлення туризму як високорентабельної галузі, заохочення національних та іноземних інвестицій у розвиток індустрії туризму, створення нових робочих місць. 5. Забезпечення доступності туризму для усіх верст населення шляхом запровадження пільг стосовно цих категорій осіб. 6. Сприяння розвитку ефективної туристичної та супутньої інфраструктури. 7. Організація та забезпечення реалізації інвестиційної політики в галузі туристичної діяльності. 8. Визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень у галузі туризму та дослідницьких робіт тощо.	1. Розробка міських та обласних програм розбудови та розвитку інфраструктурного забезпечення ринку туристичних послуг. 2. Розробка програм сприяння розвитку малого та середнього підприємництва у місті, області. 3. Розробка обласних та місцевих програм сприяння залучення зайнятості населення у туристичній галузі. 4. Співфінансування, ваучерне забезпечення підготовки та перепідготовки кадрів, необхідних для якісного управління та підвищення стандартів туристського обслуговування в регіоні 5. Впровадження дієвого механізму взаємодії влади, бізнесу, громади щодо спільного втілення програм локального розвитку туристичної галузі тощо.
Автентичність культурно-історичного розвитку локальних ринків туристичних послуг	1. Затвердження регіональні, місцеві програми розвитку туризму. 2. Визначення коштів обласних, районних, місцевих бюджетів для фінансового забезпечення регіональних програм розвитку туризму, контроль за їх фінансуванням. 3. Збір пропозицій стосовно включення заходів з регіональних програм розвитку туризму до відповідних загальнодержавних програм. 4. Розвиток туризму і курортів з урахуванням рівня життя, традицій та культури населення.	1. Розробка і фінансування локальних програм розвитку культури і мистецтва. 2. Розробка локальних програм підтримки розвитку культур національних меншин. 3. Розробка локальних програм збереження та реконструкції пам'яток історії та монументального мистецтва. 4. Розробка та реалізація програм формування туристичного іміджу міста, області заснованих на позиціювання автентичних особливостей.

Продовження таблиці 1

Складові компоненти контуру моделі	Повноваження органів державної влади	Повноваження місцевих органів
Автентичність культурно-історичного розвитку локальних ринків туристичних послуг	5. Збереження та відновлення цілісності туристичних ресурсів, їх раціональне використання, охорона культурно-історичної спадщини тощо.	5. Участь у створенні та реалізації соціальних програм з виховного патріотизму, самосвідомості, поваги до культурної спадщини рідного краю, формування уявлень щодо індивідуальної етнічної ідентифікації.
Просторова поляризація розміщення природно-кліматичних ресурсів та рекреаційних факторів розвитку локальних туристичних ринків	1. Затвердження регіональні, місцеві програми розвитку туризму. 2. Визначення коштів обласних, районних, місцевих бюджетів для фінансового забезпечення регіональних програм розвитку туризму, контроль за їх фінансуванням. 3. Збір пропозицій стосовно включення заходів з регіональних програм розвитку туризму до відповідних загальнодержавних програм. 4. Здійснення контролю за збереженням та раціональним використанням природних територій курортів. 5. Створення та впровадження державних кадастрів природних територій курортів та природних лікувальних ресурсів тощо.	1. Розробка і фінансування програм розвитку місцевих рекреаційно-курортних комплексів. 2. Розробка програм раціонального використання природоохоронних території та заповідників. 3. Розробка програм сталого розвитку та екологізації туризму з урахуванням впливу локальних ендегенних факторів.

Головним локальним суб'єктом інституційного забезпечення автентичного управління розвитком ринку туристичних послуг є місцевий орган, що здійснює регулювання в галузі туризму, у якості якого може виступати управління, департамент туризму у складі обласних державних адміністрацій, місцевих туристичних адміністрацій.

Метою створення або вдосконалення місцевого органу управління локальним розвитком туризму є забезпечення прийняття та реалізації ефективних управлінських рішень, які спроможні сприяти сталому розвитку інфраструктурних, економічних та соціальних складових.

Удосконалення активних місцевих органів, що здійснюють регулювання в галузі туризму доцільно у випадку, коли не досягаються генеральні цілі, поставлені завдання та цільові пріоритети розвитку ринку, не реалізуються регіональні програми внаслідок суб'єктивних причин тощо. Формування місцевої системи управління локальним розвитком туризму пропонується здійснювати поетапно (рис. 1).

Очікуваними результатами впровадження моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного

регіону є виникнення соціального та економічного ефекту.

Економічний ефект виявляється у:

- підвищенні темпів економічного зростання регіонів;
- створенні сприятливого інституційно-організаційно клімату для забезпечення економічних умов розвитку пріоритетних напрямків туризму регіону;
- підвищенні надходжень до місцевих бюджетів;
- підвищенні інвестиційної привабливості регіонів, залучення інвестицій;
- збільшенні туристичних потоків — національних, в'їзних, в межах країни;
- мультиплікаційному впливу на супутні галузі туризму;
- утвердженні сталого іміджу регіону як туристично-привабливої дестинації тощо.

Соціальний ефект виявляється у:

- підвищенні зайнятості населення, скорочення безробіття, зменшення бідності, зростання платоспроможного попиту;
- удосконаленні існуючої системи науково-дослідницької співпраці, професійної підготовки, перепідготовки фахівців та підвищення кваліфікації кадрів сфери туризму;

Рис. 1. Спрощена схема формування місцевої системи управління локальним розвитком туризму (розроблено автором)

— сприянні розвитку освітніх закладів через необхідність збільшення якості підготовки та перепідготовки кадрів, задіяних у туризмі, підвищення їх кваліфікації;

— досягненні соціальної задоволеності місцевих мешканців у змістовому дозвіллі, оздоровчому відпочинку, перебуванні в екологічно сталому середовищі.

— моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону.

Реалізація моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону з урахуванням специфічних туристичних можливостей місцевих ринків сприятиме покращенню туристичної інфраструктури та послуг, а також підтримуватиме розвиток індустрії гостинності Приазов'я в цілому, просуватиме його як привабливий туристичний напрямок.

Висновки. Запропоновано модель інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону, яка передбачає використання специфічних механізмів аутентичного управління та врахування автентичності культурно-історичних ресурсів локальних ринків туристичних послуг, асиметричності інфраструктурного та соціально-економічного розвитку ринків, просторової поляризації розміщення природно-кліматичних та рекреаційних факторів розвитку місцевих туристичних ринків. Окреслена модель базується на специфічних принципах, серед яких: інтегративності, оптимального поєднання централізації та децентралізації управ-

ління, адаптивності, раціональності, єдності, гнучкості, комплексності, автентичності та полікультурності. Визначено, що ефективність впровадження запропонованої моделі інфраструктурного забезпечення туристичної галузі Донецького економічного регіону залежить від чіткої регламентація повноважень органів державної влади та місцевих органів, визначення оптимальних об'ємів централізації та децентралізації управління.

Перспективним напрямом подальших досліджень, в основу якого буде покладено попередні результати стане дослідження ролі рекреаційно-туристичної інфраструктури Донецької області в індустрії гостинності Приазов'я на підставі діагностики та ґрунтового аналізу його ключових показників.

Список літератури

1. Бошота Н. В., Папп В. В. Туристична інфраструктура та її роль у розвитку туризму в регіоні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2017. Вип. 2 (50). С. 117–122.
2. Горіна Г. О. та ін. Інфраструктура регіональних ринків туристичних послуг: монографія. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2019. 145 с. URL : <http://elibrary.donnuet.edu.ua/1373/> (дата звернення 18.11.2020).
3. Голод А. П., Феленчак Ю. Б. Готельне господарство в структурі регіональних туристичних систем. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 32. С. 277–281.
4. Кондратенко Н. О., Оболенцева Л. В. Аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку

готельного бізнесу в регіонах України. *Проблеми економіки*. 2019. № 4 (42). С. 72–80.

5. Богатирьова Г. А., Барабанова В. В. Соціально-маркетингова сегментація ринку туристичних послуг в Україні. *Вісник ДонДУЕТ*, 2 (69). 2018. С. 45–54.

6. Кошарний В. О. Загальна характеристика поняття «туристична інфраструктура». *Молодий вчений*. 2016. № 4(31). С. 96–99.

7. Музиченко-Козловська О. В. Розвиток туристичної інфраструктури — визначальний чинник туристичної привабливості території. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2011. № 714. С. 229–237.

8. Горіна Г. О. Характеристика інфраструктурної складової дослідження середовища формування стратегії розвитку ринку туристичних послуг. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія : Економічні науки*. 2016. № 2 (63). С. 121–127.

References

1. Boshota, N. V., Papp, V. V. (2017). *Turystychna infrastruktura ta yii rol u rozvytku turyzmu v rehioni* [Tourist infrastructure and its role in tourism development in the region]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu* [Scientific herald of Uzhgorod national university], no. 2 (50), pp. 117–122.

2. Gorina, G. O., Cherneha, O. B., Bohatyrova, H. A., Zinchenko, O. A., Ivanova, N. S., Romanukha, O. M., Nikolaichuk, O. A. (2019). *Infrastruktura rehionalnykh rynkiv turystychnykh posluh* [Infrastructure of regional markets of tourist services]. Kryvyi Rih, R. A. Kozlov, 145 p.

3. Holod, A., Felenchak, Yu. (2019). *Hotelne hospodarstvo v strukturi rehionalnykh turystychnykh system* [Hotel industry in the structure of regional tourism systems]. *Infrastruktura rynku* [Market Infrastructure], vol. 32, pp. 277–281.

4. Kondratenko, N. O., Obolentseva, L. V. (2019). *Analiz suchasnoho stanu ta tendentsii rozvytku hotelnoho biznesu v rehionakh Ukrainy* [Analysis of the current state of and trends in the development of the hotel industry in regions of Ukraine]. *Problemy ekonomiky* [The problems of economy], no. 4 (42), pp. 72–80.

5. Bohatyrova, H. A., Barabanova, V. V. (2018). *Sotsialno-marketynhova sehmentatsiia rynku turystychnykh posluh v Ukraini* [Social-marketing segmentation of tourism services market in Ukraine]. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu ekonomiky i torhivli im. Mykhaila Tugan-Baranovskoho* [Visnyk of Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhailo Tugan-Baranovsky], no. 2 (69), pp. 45–54.

6. Kosharnyi, V. O. (2016). *Zahalna kharakterystyka poniattia «turystychna infrastruktura»* [General description of concept of «tourism infrastructure»]. *Molodyi vchenyi* [Young Scientist], no. 4 (31), pp. 96–99.

7. Muzychenko-Kozlovska, O. V. (2011). *Rozvytok turystychnoi infrastruktury — vyznachalnyi chynnyk turystychnoi pryvablyvosti terytorii* [The development of tourist infrastructure is the key factor of territory tourist attractiveness]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»* [Visnyk of Lviv Polytechnic National University], no. 714, pp. 229–237.

8. Gorina, G. O. (2016). *Kharakterystyka infrastrukturalnoi skladovoi doslidzhennia seredovyshcha formuvannia stratehii rozvytku rynku turystychnykh posluh* [Characteristics of infrastructure component of tourism market development strategy environment research]. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu ekonomiky i torhivli im. Mykhaila Tugan-Baranovskoho* [Visnyk of Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhailo Tugan-Baranovsky], no. 2 (63), pp. 121–127.

Objective. *The objective of the article is to substantiate the model of infrastructural support of the tourism industry of the Donetsk economic region on the basis of authenticity and spatial polarization of the tourism market.*

Methods. *To achieve the set tasks and goals, the following research methods were used in the work: system analysis and synthesis (to develop a model of infrastructure support for the tourism industry of the Donetsk economic region based on the authenticity and spatial polarization of the tourism market); program-targeted approach (when regulating the powers of state authorities and local authorities that manage and regulate tourism); process approach (for the architectural presentation of a step-by-step scheme for the formation of a local management system for local tourism development); graphic and tabular methods (for visual representation of statistical material).*

Results. *The model of infrastructure support for the tourism industry of the Donetsk economic region has been developed based on the authenticity and spatial polarization of the tourism market. The model involves the use of specific mechanisms of authentic management and taking into account the authenticity of cultural and historical resources of local tourism markets, asymmetry of infrastructural and socio-economic development of markets, spatial polarization of natural, climatic and recreational factors of local tourism markets which allows to form competitive advantages through the use of specific tourism determinants of local tourism markets. The proposed model is based on specific principles, namely: integrativity, optimal combination of centralization and decentralization of management, adaptability, rationality, unity, flexibility, complexity, authenticity and multiculturalism. A simplified scheme for the formation of a local management system for local tourism development is proposed, which is based on three interrelated stages: analytical, program and implementation.*

Key words: *infrastructure, infrastructural support, tourism industry, tourist services market, Donetsk economic region, tourism, spatial polarization.*

Надійшла до редакції 15.12.2021